

Agnieszka Reszczyńska

Badania na wielokulturowym stanowisku 1C w Gródku nad Bugiem, pow. Hrubieszów, woj. lubelskie

Pierwsze badania archeologiczne na stanowisku 1C w Gródku nad Bugiem prowadzono w latach 1931–1932 pod kierownictwem A. Cynkałowskiego. Stwierdzono wówczas obecność reliktywów obronnej osady kultury małopolskiej, którą później określono w literaturze jako polską odmianę południowej grupy kultury pucharów lejkowatych (W. Gumiński 1989, s. 9). Natomiast stacjonarne prace wykopaliskowe zapoczątkował w 1952 r. K. Jażdżewski, w trakcie których zarejestrowano na stanowisku obok zabytków kultury pucharów lejkowatych także ułamki malowanych naczyń kultury trypolskiej i ich miejscowe naśladownictwo oraz fragmenty ceramiki kultury strzyżowskiej (W. Gumiński 1989, s. 10). Badania te kontynuował w latach pięćdziesiątych J. Kowalczyk (J. Kowalczyk 1956; 1957; 1958). W trakcie realizacji zadania uchwycenia zasięgu osady na południu odkryto także cmentarzysko z okresu rzymskiego (A. Kokowski 1993, s. 10). Do prac wykopaliskowych powrócono na początku lat sześćdziesiątych próbując poszerzyć zasób informacji o zarejestrowanych obiektach grobowych (T. Dąbrowska 1974), ale odkryto tylko jeden grób ciałopalny (A. Kokowski 1993, s. 10). Wznowiono je dopiero po dwudziestoletniej przerwie w 1984 r. i prowadzono do 1993 r. (A. Kokowski 1993, s. 11). W tym czasie zbadano powierzchnię ponad 1000 m², na której zlokalizowano 155 obiektów grobowych z okresu rzymskiego, a także 93 jamy osadowe kultury pucharów lejkowatych, siedem grobów ludności kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej i dwa groby ludności kultury strzyżowskiej (A. Kokowski 1993, s. 11). Materiały z cmentarzyska z okresu rzymskiego przyporządkowano do wyodrębnionej w tym czasie grupy masłomeckiej, egzystującej na styku terytoriów kultury wielbarskiej i kultury czerniachowskiej (A. Kokowski 1993, s. 12). Po 1993 r. na stanowisku nie prowadzono już regularnych badań, a jedynie interwencje konserwatorskie (A. Kokowski 1990; 1992; 1993; 1994; 1999; A. Kokowski, J. Ścibior, J. Ścibior 1992; 1994).

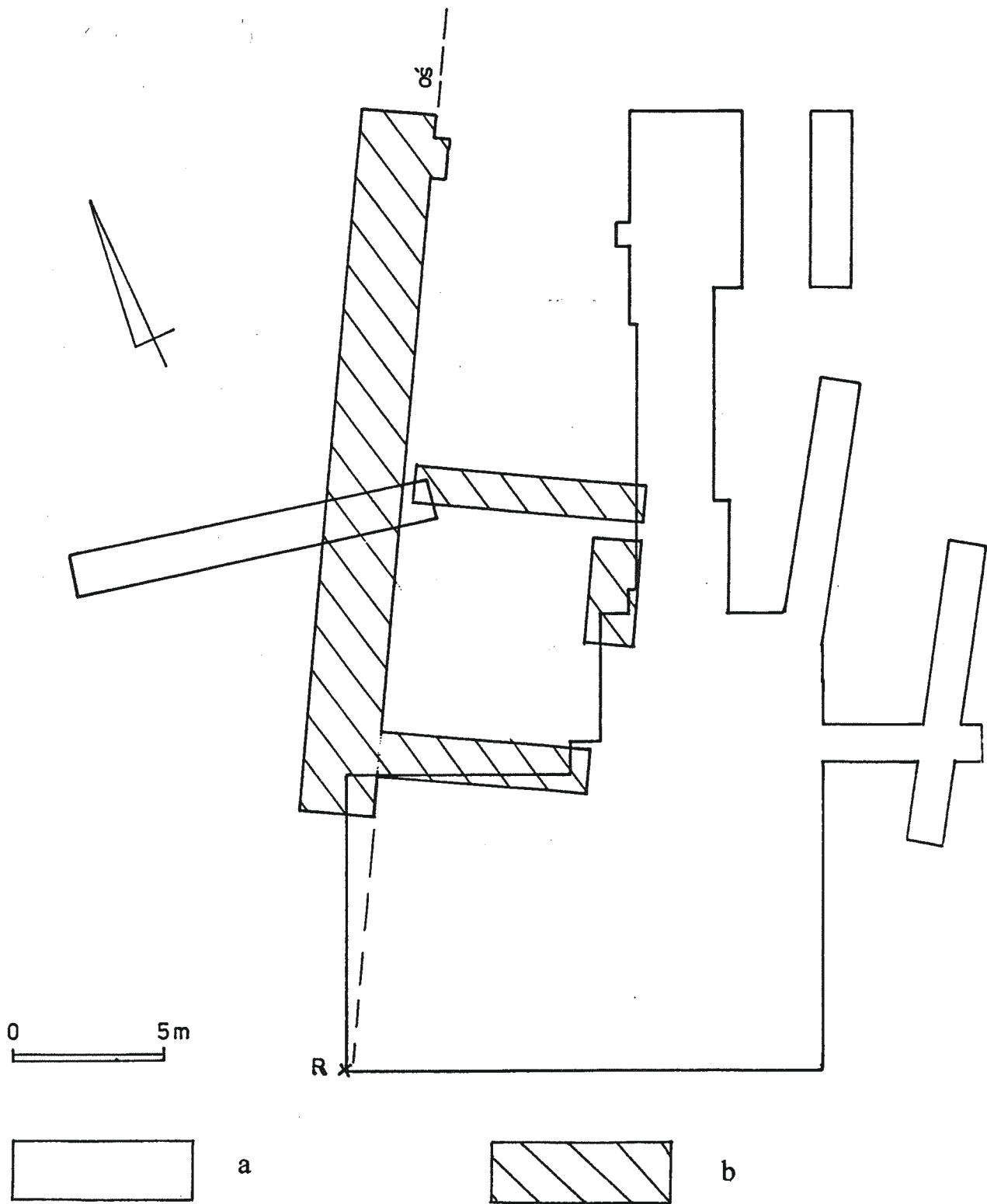
Podstawową przyczyną podjęcia prac wykopaliskowych w Gródku na stanowisku 1C w sierpniu 2001 r. była postępująca degradacja stanowiska. Położone jest ono na obszarze ostańca lessowego o płaskim wierzchołku w typie *plateau* i ostro zaznaczonych krawędziach. Jego podłużna forma roz-

ciąga się na długości około 1 kilometra wzdłuż koryta Bugu, w obrębie terasy wyższej jego doliny, po osi północ-południe, około 30 m nad poziomem dna doliny od strony wschodniej i około 12 m nad poziomem terasy od strony zachodniej (A. Kokowski 1993, s. 9). Stanowisko jest stopniowo niszczone nie tylko przez działalność człowieka – począwszy od rowów i okopów z lat 1920–21, do prac regulujących pola uprawne w latach siedemdziesiątych, ale także czynniki naturalne (A. Kokowski 1993, s. 9). Zniesienie krawędzi wyniesienia i postępująca mechanizacja prac rolnych dodatkowo przyspieszyły jego erozję, w wyniku której uległa zniszczeniu północno-wschodnia część stanowiska (A. Kokowska 1993, s. 10). Dodatkowy problem w wypadku stanowiska w Gródku na Bugiem stanowi narastające zjawisko rabowania obiektu przez poszukiwaczy starożytności w latach 1993–2000, działających często przy pomocy wykrywaczy metali.

Prac ratowniczych w 2001 r. podjął się zespół badawczy pod kierownictwem prof. Andrzeja Kokowskiego z Katedry Archeologii UMCS w składzie: mgr M. Gładysz-Juścińska, mgr M. Juściński, mgr B. Niezabitowska z Katedry Archeologii UMCS w Lublinie; mgr M. Cyran z Muzeum Lubelskiego; mgr S. Sadowski oraz autorka niniejszego sprawozdania z Instytutu Archeologii UR. Uczestniczyli w nich także studenci archeologii z Lublina i Rzeszowa.

Badania w roku 2001 miały być zasadniczym przygotowaniem do wielkiej akcji ratowania stanowiska, zaplanowanej na najbliższe lata, której zadaniem byłoby ratowanie reliktywów cmentarzyska ze stanowiska 1C, a następnie osady na stanowisku 1D. Zasadnicze cele na rok 2001 obejmowały podjęcie badań w strefie pomiędzy krawędzią obszaru wyeksplorowanego w latach osiemdziesiątych, a spodziewanym reliktem skarpy wyniesienia zniszczonej regulacją pola w latach siedemdziesiątych. Regulacja ta spowodowała usunięcie znacznej części nawarstwień kulturowych i płytkie zaleganie grobów ludności masłomeckiej, narażonych w ten sposób na niszczenie w trakcie prac polowych, a także podczas penetracji za pomocą wykrywaczy metali.

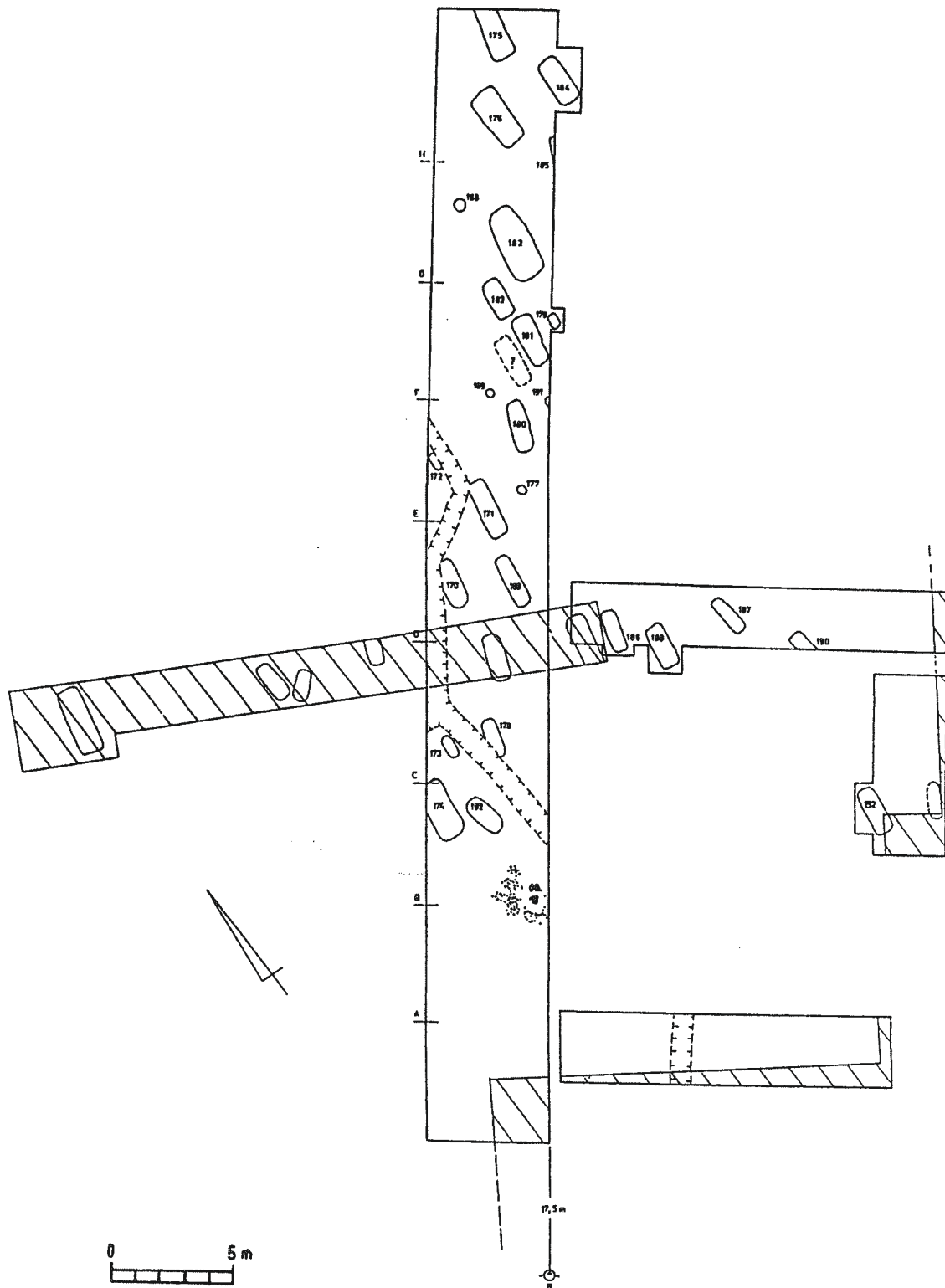
Po wkroczeniu na obszar stanowiska podstawowym problemem okazało się nawiązanie do osi badań wcześniejszych,

Ryc. 1. Gródek nad Bugiem, stan. 1C. Usytuowanie wykopów z sezonu 2001 względem wykopów z lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych: a – wykopy z lat 1984–93, b – wykopy z roku 2001

Abb. 1. Gródek /Bug, Fundst.1C. Lokalisierung der Grabungsschnitte aus dem Jahr 2001 im Vergleich zu den Grabungsschnitten aus den achtziger und neunziger Jahren: a – Grabungsschnitte 1984–93, b – Grabungsschnitte 2001

Рис. 1. Городок над Бугом, пам. 1 С. Расположение раскопов 2001 относительно раскопов восьмидесятых и девяностых годов: а – раскопы 1984–1983, б – раскопы 2001

Ryc. 2. Gródek nad Bugiem, stan. 1C. Lokalizacja obiektów grobowych grupy masłomęczkiej i obiektu nr 15
 Abb. 2. Gródek /Bug, Fundst. 1C. Lokalisierung der Grabobjekte der Masłomęcz-Gruppe und des Objekts 15

Рис. 2. Городок над Бугом, пам. 1 С. Местонахождение погребальных объектов масломенской группы и объекта № 15

dzie-
 s den
 odow:

jak i do wykopów z lat osiemdziesiątych. W czasie przerwy w badaniach uległa zniszczeniu sieć reperów pomocniczych oraz zmienił się także przebieg południowej miedzy pola, na którym usytuowane jest cmentarzysko. Stąd też już na początku badań konieczne było założenie standardowych błędów odchylenia kąтового, jak i przesunięć na osi wykopalisk na kierunku W–E. Badania wykazały jedynie błąd kątowy.

W trakcie dwumiesięcznych prac ratowniczych badaniami objęto 365,25 m² powierzchni stanowiska. Wytyczono pięć wykopów (ryc. 1, 2). Dwa pierwsze miały wymiary 5 x 47,5 m i przylegały wschodnią ścianą do nowej osi badań stanowiska. Przecięły one wykop badań ratowniczych z 1990 r. i nałożyły się w części południowej na północno-zachodni narożnik wykopu z lat osiemdziesiątych. Kolejny wykop o wymiarach 17 x 2,5 m założony został prostopadłe do dwóch pierwszych na wysokości wykopu z roku 1990. Jego zadaniem było doprowadzenie do zasadniczego korpusu wykopów w środkowej części zbadanej partii cmentarzyska. Wykop czwarty o wymiarach 3 x 7,5 m poprowadzony został prostopadłe do wykopu wcześniejszego, po zachodniej krawędzi starego wykopu. Natomiast ostatni wykop o wymiarach 14 x 3 m wyznaczono prostopadłe do wykopu drugiego, tak by można było uchwycić północną granicę zasadniczego trzonu starego wykopu w południowej części stanowiska.

W pięciu odsłoniętych wykopach zarejestrowano materiały i obiekty podobne do tych z badań w poprzednich sezonach. Należą do nich relikty kultur neolitycznych, głównie kultury pucharów lejkowatych. W sumie odkrytych zostało 19 obiektów osadowych i 23 skupiska materiału oraz prawdopodobnie jeden grób z tej samej epoki. Pod warstwą humusu na całości zbadanego obszaru zalegała gruba warstwa kulturowa, której największa miąższość osiągała wartości nawet 70–80 cm i zawierała liczny materiał zabytkowy, pochodzący głównie z okresu neolitu, w postaci fragmentów ceramiki, przeszłików glinianych, narzędzi krzemienych i kościanych oraz duże ilości kości zwierzęcych. Obiekty i skupiska neolityczne zgrupowane są przede wszystkim w środkowej i południowej części wykopów nr 1 i 2. Podobnie warstwa kulturowa o największej grubości ma zbliżoną lokalizację. Ogółem z omawianego obszaru uzyskano 53 gliniane przeszłiki neolityczne, 4 gliniane ciężarki tkackie, gliniany tygielek, miniaturową glinianą siekierkę, 76 narzędzi krzemienych głównie z surowca świciechowskiego, z czego 5 egzemplarzy stanowią grociki, 14 – siekierki i ich fragmenty, 1 toporek, a pozostałe to wióry retuszowane, drapacze i inne. Równie licznie wystąpiły narzędzia kościane, których zarejestrowano 37 sztuk. Są to przede wszystkim szydła i przekłuwacze, ale także takie formy jak np. motyki rogowe. Najliczniejszy materiał stanowiły fragmenty naczyń ceramicznych, wśród których na uwagę zasługują trzy ucha w kształcie głów baranich, ucha typu ansa lunata oraz malowana ceramika trypolska.

Do ciekawszych obiektów z okresu neolitu zaliczyć należy obiekt nr 15 (ryc. 3). Początkowo został on zarejestrowany jako duże skupisko polepy, zalegające w warstwie kulturowej tuż pod warstwą humusu na głębokości 30 cm. W jego

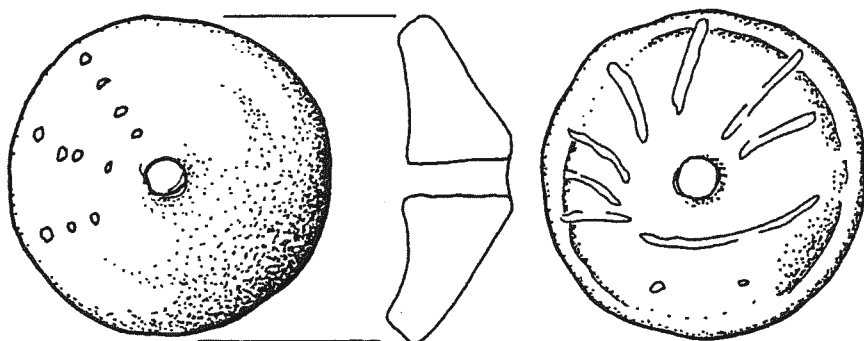
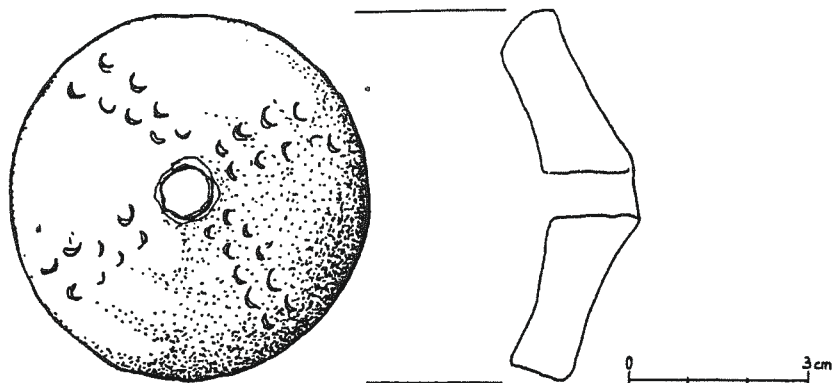
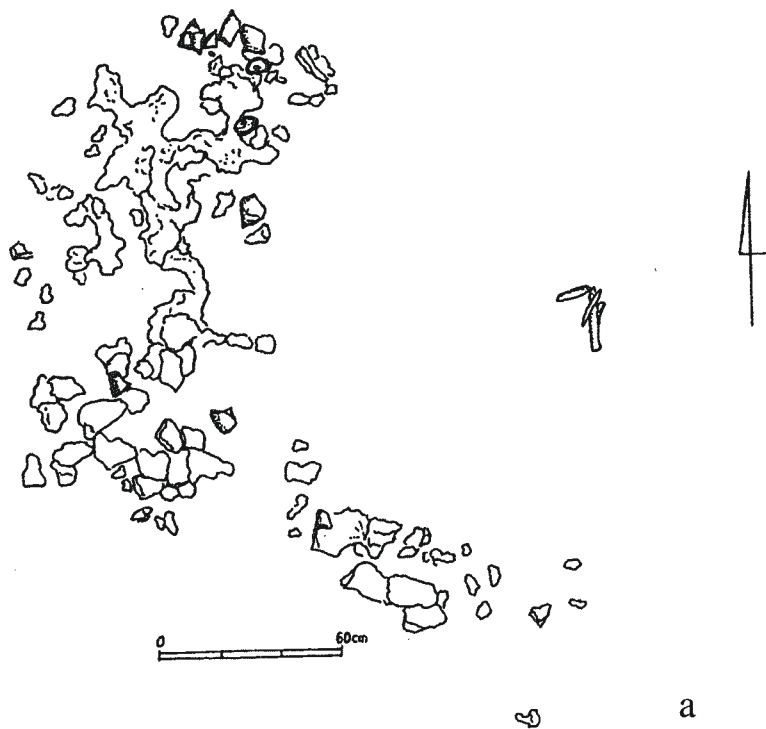
centrum znajdowały się fragmenty silnie przepalonego naczynia i dno innego. Niestety, stan ich zachowania nie pozwalał na jednoznaczne określenie przynależności kulturowej obiektu. Na niższym poziomie skupisko polepy przybrało kształt prostokątnej konstrukcji – rumowiska, w którym odkryte zostały dwa ornamentowane gliniane przeszłiki neolityczne (ryc. 3b). Po usunięciu polepy nie stwierdzono żadnego zarysu jamy, natomiast materiał głównie w części narożnikowej posiadał od spodu wyraźne odciski prętów drewnianych. W pobliżu tej konstrukcji znajdowało się skupienie – skład czterech narzędzi krzemienych z surowca świciechowskiego (fot. 4): drapacz ze śladami wyświecenia tzw. żniwnego, długości 9,3 cm; fragment wiórowca jednobocznego, długości 9,8 cm; dwa wiórowce – dwuboczny i jednoboczny z drapaczem o dł. 17 i 12,8 cm¹.

Opisane rumowisko polepy stanowi prawdopodobnie pozostałość zawałonych ścian naziemnej budowli wzniesionej na drewnianym szkielecie i oblepionej gliną. Podobne rumowiska już wcześniej zarejestrowano na stanowisku 1C w Gródku. W literaturze określane są one jako „płaszczadki” i powszechnie spotykane na środkowoneolitycznych osadach południowo-wschodniej Europy, a zwłaszcza w kulturze trypolskiej. W wołyńskim regionie kultury pucharów lejkowatych znane są jeszcze tylko z osad w Zimnem i Leźnicy, a na obszarze Polski z osady w Bronocicach (W. Gumiński 1989, s. 25).

Odkryte w rumowisku przeszłiki (ryc. 3b) w przekroju poziomym są okrągłe, natomiast w przekroju pionowym należą do typu przeszłików dwustożkowatych, odmiany stożkowo-wklęsłostożkowej (W. Gumiński 1989, s. 105). Ich średnice wynoszą 54 mm i 59 mm, a wysokości odpowiednio 19 mm i 15 mm, natomiast średnice otworów 7 i 8 mm. Ornamentyka przeszłików nie jest czymś wyjątkowym. W materiale zabytkowym uzyskanym z poprzednich sezonów egzemplarze zdobione stanowią 12% całego zbioru (W. Gumiński 1989, s. 105). Większy zabytek ornamentowany jest czterema podwójnymi pasmami wykonanymi półkolistym stemplem, rozchodzącymi się promieniście od otworu do obwodu. Natomiast mniejszy przeszłik posiada zdobienie tylko z jednej strony części górnej, które tworzą trzy promieniste pasma odcisków owalnego stempełka. Jego wyjątkowość podkreśla występowanie motywu zdobniczego także na dolnej stronie w postaci promieniście odchodzących od otworu rytych linii. Występujący tu sposób zdobienia i wzór są charakterystyczne dla małopolskiej grupy kultury pucharów lejkowatych, która w tym względzie wyróżnia się wśród innych neolitycznych ugrupowań. Gródek posiada w tym względzie wyjątkową pozycję, która może wskazywać na początki specjalizacji wewnątrz- lub międzygrupowej w przedzalnictwie (W. Gumiński 1989, s. 106).

Cmentarzysko grupy masłomeckiej z okresu rzymskiego, które było głównym celem podjętych badań, reprezentowane

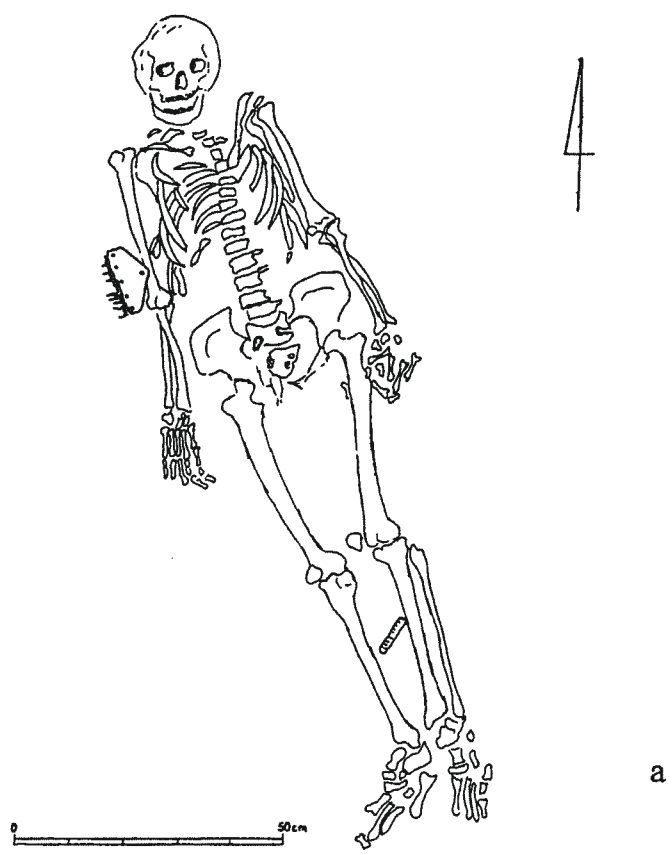
¹ Szczegółowe opracowanie wyżej opisanych narzędzi krzemienych autorstwa dr. hab. J. Libery znajduje się w artykule pt. *Nowe znalezisko gromadne krzemienych narzędzi wiórowych odkryte na stan. 1C w Gródku nad Bugiem*, który ukaże się w najbliższym numerze *Wiadomości Archeologicznych*.

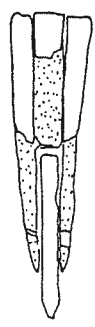
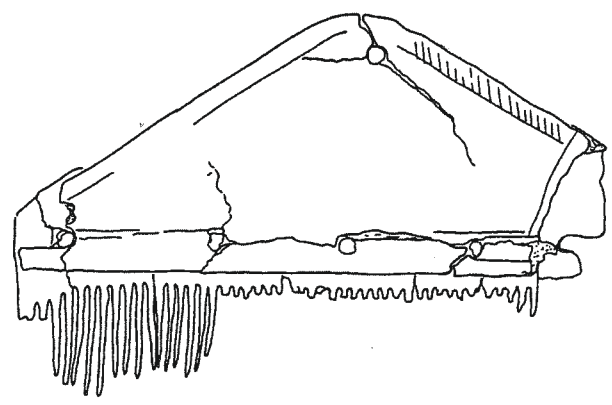
Ryc. 3. Gródek nad Bugiem, stan. 1C. Obiekt nr 15: plan i rozmieszczenie zabytków (a), przekłiki odkryte w rumowisku polepy (b)

Abb. 3. Gródek /Bug, Fundst.1C. Objekt nr 15: Plan und Verteilung der Funde (a), in dem Bekleibungsschutt gefundene Wirtel

Рис. 3. Городок над Бугом, пам. 1 С. Объект № 15: план и расположение находок (а), пряслица, выявленные в завале обмазки (b)

a

b

Ryc. 4. Gródek nad Bugiem, stan. 1C. Grób nr 187: plan pochówku (a) i grzebień z wyposażenia grobu (b) – rysunek M. Juściński
 Abb. 4. Gródek /Bug, Fundst. 1C. Grab Nr 187: Bestattungsplan (a) und Kamm aus der Grabausstattung (b) – Zeichnung M. Juściński
 Рис. 4. Городок над Бугом, пам. 1 С. Погребение № 187: план (a) и гребень из сопровождающего инвентаря (b) – рисунок М. Юсьцински

jest p
 wej i
 zaleg
 żenia
 śliki,
 ilość
 dzie
 igły b
 In
 żony
 tuż p
 były
 anato
 praw
 udzi
 nie w
 C
 łączo
 z zao
 niu j
 ment
 u wie
 skow

Dąb
 1974
 Gum
 1989
 Kok
 1990
 1992
 1993
 1993
 1994

jest przez 26 obiektów grobowych, zgrupowanych w środkowej i północnej części badanego obszaru. Duża część grobów zalegała bardzo płytko i nie posiadała zbyt bogatego wyposażenia. Składały się na nie zwykle pojedyncze paciorki, przęśliki, grzebienie lub ich fragmenty. Zwraca uwagę niewielka ilość przedmiotów metalowych, ograniczających się w zasadzie – poza grobem nr 178 – do drobnych elementów, jak igły brązowe, nity czy haczykowate zatyczki.

Interesującym obiektem, chociaż bardzo ubogo wyposażonym, jest grób nr 187 (ryc. 4). Usytuowany był on płytko, tuż pod humusem w warstwie kulturowej, tak że nieczytelne były zarysy jamy grobowej. Kości ułożone były w porządku anatomicznym i zachowane w dobrym stanie. W pobliżu prawego ramienia odkryto grzebień, a między kośćmi podudzi krzemienisty wiór retuszowany, złożony prawdopodobnie w tym samym czasie, co reszta wyposażenia.

Grzebień należy do egzemplarzy trójplytowych z poroża, łączonych żelaznymi nitami. Jego uchwyt ma kształt trójkąta z zaokrąglonym szczytem i jest uszkodzony przy zakończeniu jednego z ramion. Zdobiony jest przy obrzeżach ornamentem rytym, z jednej strony w postaci pionowych linii u wierzchołka, z drugiej zaś trójkątnych pól ukośnie zakreślonych u podstawy (ryc. 4b). Niestety, zachowała się tyl-

ko nieznaczna część jego zębów. Zachowana długość zabytku wynosi 110 mm, wysokość 70 mm, wysokość uchwytu 50 mm, jego grubość 13 mm u szczytu i 6 mm przy nasadzie zębów. Opisywany grzebień należy do typu G2 według klasyfikacji A. Kokowskiego (1995, s. 15, 185). Najwięcej egzemplarzy tego typu znaleziono na obszarze grupy masłomęckiej i są one charakterystyczne dla fazy C2a okresu rzymskiego (A. Kokowski 1995, s. 44). Natomiast typ ornamentu na grzebieniu nie posiada analogii w grupie masłomęckiej².

Poza wymienionymi wcześniej obiektami neolitycznymi i grobami należącymi do ludności grupy masłomęckiej na badanym obszarze zarejestrowane zostały także relikty umocnień wojskowych z lat 1920–21, w postaci rowów, które naruszyły obiekty archeologiczne usytuowane w środkowej części wykopów nr 1 i 2.

Przeprowadzone badania ratownicze potwierdziły bezwzględnie zasadność decyzji o ich podjęciu. Udokumentowany został nie tylko fakt silnego zniszczenia górnych partii obiektów i warstwy kulturowej z okresu neolitu, ale także ich naruszenia przez wkopy nowożytnie. Wnioski te upoważniają do twierdzenia o konieczności kontynuowania prac ratowniczych w przyszłych sezonach.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

- Dąbrowska T.
1974 *Cmentarzysko kultury czerniachowskiej w Gródku Nadbużnym, pow. Hrubieszów*, „WA”, t. 39, s. 229–236.
- Gumiński W.
1989 *Gródek Nadbużny osada kultury pucharów lejkowatych*, Wrocław.
- Kokowski A.
1990 *Szósty sezon badań południowej części stanowiska 1C w Gródku nad Bugiem, woj. zamojskie*, [w:] Sprawozdania z Badań Terenowych Katedry Archeologii UMCS w 1990 roku, s. 30–34.
- 1992 *Nowe dane dla określenia wielkości cmentarzyska grupy masłomęckiej w Gródku nad Bugiem, stan. 1C*, [w:] Sprawozdania z Badań Terenowych Katedry Archeologii UMCS w 1992 roku, s. 27–30.
- 1993 *Gródek nad Bugiem cmentarzysko grupy masłomęckiej*, t. 1–3, Lublin.
- 1993 *Przyczynek do oceny stopnia zniszczenia cmentarzyska ludności grupy masłomęckiej na stanowisku 1C w Gródku nad Bugiem, gm. Hrubieszów*, [w:] Sprawozdania z Badań Terenowych Katedry Archeologii UMCS w 1993 roku, s. 41–43.
- 1994 *Nowe dane dla określenia wielkości cmentarzyska grupy masłomęckiej w Gródku na Bugiem*, [w:] Sprawozdania z Badań Terenowych Katedry Archeologii UMCS w 1994 roku, s. 27–30.
- 1995 *Grupa masłomęcka. Z badań nad przemianami kultury Gotów w młodszym okresie rzymskim*. Lublin.
- 2000 *Zapinki typu Hanești. Z badań nad młodszą fazą dziejów kultury kręgu gockiego*, „Światowit”, t. I: 1999 NS, Fasc. B, s. 123–127, Pl. 54/2–56.
- Kokowski A., Ścibior J., Ścibior J.
1992 *Dziesiąty grób kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej ze stanowiska 1C w Gródku nad Bugiem, woj. zamojskie*, [w:] Sprawozdania z Badań Terenowych Katedry Archeologii UMCS w 1992 roku, s. 14–19.
- 1994 *Nowy grób kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej z Gródka nad Bugiem*, [w:] Sprawozdania z badań terenowych w województwie zamojskim..., s. 5–9.
- Kowalczyk J.
1956 *Osada kultury pucharów lejkowatych w miejscowości Gródek Nadbużny w świetle badań 1954 roku*, „WA”, t. 23, s. 23–49.
- 1957 *Badania osady kultury pucharów lejkowatych w Gródku Nadbużnym, pow. Hrubieszów przeprowadzone w 1955 r.*, „WA”, t. 24, s. 37–52.
- 1958 *Prace badawcze w 1957r. osady kultury pucharów lejkowatych w Gródku Nadbużnym, pow. Hrubieszów*, „WA”, t. 25, s. 314–321.

² Porównaj zestawienie zdobionych grzebieni z obszaru grupy masłomęckiej w opracowaniu M. Gładysz, M. Juściński, A. Kokowski, B. Niezabitowska, *Dwudziesty pierwszy sezon badań na stanowisku nr 15 w Masłomęczu, pow. Hrubieszów* [w:] *Archeologia Polski Środkowowschodniej*, tom 6, 2001 r. (w druku).

Agnieszka Reszczyńska

Forschungen auf dem multikulturellen Fundplatz 1C in Gródek/Bug, Kreis Hrubieszów, Lublin- Wojewodschaft

Zusammenfassung

Im August 2001 wurden nach der achtjährigen Pause die grabungsmässigen Forschungen auf dem Fundplatz 1C in Gródek/Bug wieder aufgenommen. Sie umfaßten ein Gräberfeld aus der römischen Zeit und eine Siedlung der Trichterbecherkultur. Der Grund dafür war die fortschreitende Degradation der Fundstelle und auch die Tätigkeit der Hobbygräber, die die Objekte mit Hilfe des Metalldetektors beraubt haben.

Im Laufe der zwölfmonatigen Rettungsarbeiten erforschte man 365,25qm des Fundplatzes. In fünf Grabungsschnitten fand man das den neolithischen Kulturen vor allem der Trichterbecherkultur angehörende Material und Objekte (19 Siedlungsobjekte und 23 Fundkonzentrationen). Außer den erwähnten Objekten gab es eine dicke Kulturschicht, in der sich zahlreiches Fundmaterial in Form von Keramikfragmenten, Tonwirteln, Feuerstein- und Beinwerkzeug, und große Tierknochenmengen bergen ließ.

Zu den interessanten Objekten aus dem Neolithikum gehört das Objekt 15, das ein Überbleibsel einer viereckigen Tonkonstruktion ist, in derer Nähe zwei verzierte neolithische

Wirtel und Gefäßfragmente, und etwas weiter vier Feuersteinerzeugnisse aus dem Świeciechów Rohstoff freigelegt wurden.

Das aus der römischen Zeit stammende Gräberfeld der Masłomęcka Gruppe wird durch 26 im mittleren und nördlichen Teil des erforschten Gebiets lokalisierte Grabobjekte vertreten. Die meisten Gräber waren flach lokalisiert und besaßen keine reiche Ausstattung, die sich auf Perlen, Wirtel, und Kämmen eingeschränkt hat. Deutlich kamen in den Grabinventaren auch die Metallgegenstände zum Vorschein. Diese Tatsache kann auch die Wiederaufnahme der Ausgrabungsarbeiten auf diesem Fundplatz erklären.

Die durchgeführten Rettungsarbeiten bestätigten die Zerstörung der oberen Teile der Objekte und der neolithischen Kulturschicht sowie auch Spuren der räuberischen Tätigkeit der Hobbygräber. Die Forschungsergebnisse lassen die Feststellung zu, dass es notwendig ist, die Arbeiten auf dieser Fundstelle fortzusetzen.

Агнешка Рэшиньска

Исследования многослойного памятника 1 С в Городке над Бугом, пов. Грубешов, Люблинское воев.

Резюме

После семилетнего перерыва, в августе 2001 г. возобновлены раскопки на памятнике 1 С в Городке над Бугом, территорию которого занимает могильник римского времени и поселение культуры воронковидных сосудов. Продолжение раскопок было вызвано прогрессирующим разрушением памятника и все более возрастающим ограблением объектов кладочислателями с помощью металлоискателей.

В ходе двухмесячных охранно-спасательных работ исследованиями охвачена поверхность площадью 365,25 м². В пяти раскопах зафиксированы материалы и объекты, являющиеся остатками неолитических культур, прежде всего культуры воронковидных сосудов в количестве 19 поселенческих объектов и 23 скопления материалов. Кроме этого на всей поверхности исследуемой территории залегал мощный культурный слой, содержащий обильный вещевой материал в виде фрагментов керамики, глиняных пряслиц, орудий из кремня и кости, а также большие кости животных.

К более интересным объектам эпохи неолита относится объект № 15, являющийся остатками прямоуголь-

ной глиняной конструкции, при которой обнаружены два орнаментированные неолитические пряслица и фрагменты сосудов, а на незначительном расстоянии от нее – склад четырех орудий из съвецеховского кремня.

Могильник масломенской группы римского периода представлен 26 погребальными объектами, сосредоточенными в средней и северной части исследуемой территории. Большинство погребений залегали мелко и не содержали слишком богатого инвентаря, ограничивающегося обычно бусинами, пряслицами и гребешками. В погребальном инвентаре было отчетливо заметно присутствие небольшого количества металлических предметов, что может послужить аргументом в пользу возобновления на этом памятнике археологических исследований.

В результате охранно-спасательных работ установлено сильное разрушение верхней части объектов и культурного слоя эпохи неолита, а также следы грабительской деятельности искателей древностей; полученные выводы уполномочивают к утверждению о необходимости продолжения охранных исследований в последующих полевых сезонах.

Fot. 1. Zestaw przędlików ze stanowiska 1C w Gródku nad Bugiem znalezionych w sezonie 2001

Fot. 1. Satz der Spinnwirtel aus dem Fundstelle 1C in Grodek am Bug aus der Saison 2001

Фото 1. Пряслица из памятника 1С в Городке над Бугом, обнаруженные в 2001 г.

Fot. 2. Zestaw narzędzi krzemienych ze stanowiska 1C w Gródku nad Bugiem z sezonu 2001

Fot. 2. Satz der Feuersteinwerkzeuge aus dem Fundstelle 1C in Grodek am Bug aus der Saison 2001

Фото 2. Кремневые орудия из памятника 1С в Городке над Бугом, обнаруженные в 2001 г.

Fot. 3. Wybór narzędzi kościanych ze stanowiska 1C w Gródku nad Bugiem z sezonu 2001
 Fot. 3. Auswahl der Knochenwerkzeuge aus dem Fundstelle 1C in Grodek am Bug aus der Saison 2001
 Фото 3. Выборка костяных орудий из памятника 1С в Городке над Бугом, обнаруженных в 2001 г.

Fot. 4. Skład narzędzi krzemienych odkrytych przy obiekcie nr 15 na stanowisku w Gródku nad Bugiem, 1C
 Fot. 4. Zusammensetzung der Feuersteinwerkzeuge entdeckende am Objekt Nr 15 aus dem Fundstelle 1C in Grodek am Bug
 Фото 4. Кремневые орудия, выявленные возле объекта 15 памятника 1С в Городке над Бугом